T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018 / 899
KARAR NO : 2019 / 119
KARAR TR : 25.2.2019

ÖZET : Birleştirilmiş sürelerden memur olarak emekli olan davacının, sigortalı (işçi) olarak kamuda geçen hizmet sürelerine karşılık da emekli ikramiyesi ödenmesi gerektiği yolundaki başvurusunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K. K.
Vekili : Av.D.M.
Davalılar : 1-Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. A.B. T.
2-PTT Genel Müdürlüğü
Vekili : Av.İ. K.K.
3-TRT Genel Müdürlüğü
Vekili : Av.P.G.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkilinin 16.02.2017 günü, TRT Trabzon Müdürlüğü'nden Bekçi unvanı ile emekli olduğunu, hizmet sürelerinin birleştirildiğini, kendisine aylık bağlandığını, memur olarak çalıştığı döneme ilişkin emeklilik ikramiyesini aldığını fakat çalışmalarının ilk yılları olan 15.06.1992-15.01.1997 arasında sigortalı (işçi) olarak kamuda (PTT Telefon Müdürlüğü, PTT Genel Müdürlüğü, PTT Radyo Vericiler İstasyonu, Türk Telekom AŞ.) geçen hizmet sürelerinin, emekli ikramiyesi hesabına dahil edilmediğini; yaptığı başvurular sonucunda haricen öğrendiği SGK yazısı içeriğinde, "fasılalı sigorta hizmetleri istifa ile son bulduğu bildirildiğinden ikramiye ödenemeyeceği" şeklinde bir değerlendirme yapıldığını; oysa, istifa olgusunun gerçek durumu yansıtmadığını ve müvekkilinin kurum içi sınavla memuriyete geçiş yaptığını; müvekkilinin, 15.06.1992 tarihinde PTT Telefon Müdürlüğü'nde işe başladığından beri işverenliklerce SGK'ya giriş çıkışların bildirildiğini, çıkış tarihinin hemen ertesi günü girişler yapılacak şekilde primlerinin ödendiğini; SGK'ya bildirilen giriş çıkışlara istifa kodu girildiğini, bu durumun tamamen işveren kurumun/kurumların hatası yahut gerçek durumu yansıtmayan kayıt tutulmasına sebebiyet vermelerinden kaynaklandığını; müvekkilinin yazılı veya sözlü, gerçek bir istifa iradesinin olmadığını; ne işçi olarak çalıştığı dönemde, ne de memur olarak göreve başlamadan istifa ettiğini; çalışmasını aralıksız ve aynen devam ettiğini, sadece kurum kodları ve kurum isimlerinin değiştiğini; PTT ve Türk Telekomun, o dönemlerde 3517 sayılı yasa uyarınca birbiriyle çalışan, bağı ve devir ilişkisi olan kurumlar olduğunu; ayrıca 4397 sayılı yasaya göre de kurumların TRT'ye devredilmiş olduğunu; davaya konu işçilik dönemlerine ilişkin herhangi bir ad altında ödeme kesinlikle almadığını; müvekkilinin 14.12.1996 tarihinde yapılan kurum içi sınavda başarılı olarak memur kadrosuna geçtiğini, bu durumun, yaptığı işte bir değişikliğe sebep olmadığını, 14.01.1997 tarihinin hemen ertesi günü olan 15.01.1997 tarihinde kesintisiz bir şekilde görevine devam ettiğini aynı konuda mağduriyetlerin artması üzerine SGK.nın, TC. Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nden görüş aldığını ve kurum içi sınavla geçişin istifa olarak kabul edilemeyeceğinin bildirildiğini; 1475 sayılı kanunun 14. maddesi, 24.07.2008 tarih ve 5793 sayılı Kanun'un 6. maddesi ile değişik 24.05.1983 tarih ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun 8. ve 12. maddesi ile 2829 sayılı kanunun Uygulama Esaslarıyla İlgili Yönetmeliğin 8.maddesi birlikte değerlendirildiğinde işlemin hukuka aykırılığının ortaya çıkacağını, müvekkilinin maddi anlamda kayba uğradığı ve Anayasal haklarından mahram edildiğinin anlaşılacağını ifade ederek; 1-Öncelikle SGK'nın yazdığı/oluşturduğu fakat tebliğe çıkarmadığı, müvekkilince haricen öğrenilen red cevabı şeklindeki sübjektif idari işlemin iptali ile, 2-müvekkilinin sigortalı (işçi) olarak kamuda geçen hizmet sürelerine (15.06.1992-15.01.1997) karşılık İYUK' un 16/4 fikrasına istinaden sonradan bedeli artırılmak üzere, şimdilik 1.000 TL (Bin Türk Lirası) emekli ikramiyesinin, emeklilik tarihi olan 16.02.2017'den yürütülecek yasal faiziyle davalılardan müşterek ve müteselsilen tazmini istemiyle, 1 - Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, 2-PTT Genel Müdürlüğü, 3-TRT Genel Müdürlüğüne karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

TRABZON İDARE MAHKEMESİ; 23.1.2018 gün ve E:2017/1370, K:2018/69 sayı ile, "(…)5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na 8.5.2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5754 sayılı Kanunun 68. maddesiyle eklenen "5434 sayılı Kanuna İlişkin Geçiş Hükümleri" başlıklı Geçici 4. maddesinin 1. fikrasında, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun'a göre aylık, tazminat, harp malullüğü zammı, diğer ödemeler ve yardımlar ile 8.2.2006 tarihli ve 5434 sayılı Kanun'un 1. maddesine göre ek

ödeme verilmekte olanlara, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanunda kendileri için belirtilmiş olan şartlara haiz oldukları müddetçe bunların ödenmesine devam olunacağı; 5. fıkrasında, bu madde kapsamına girenlerin aylıkların bağlanması, artırılması, azaltılması, kesilmesi, yeniden bağlanması, toptan ödemeleri, ilgi devamı, ihya ve borçlanmaları, diğer ödemeler ve yardımlar ile emeklilik ikramiyeleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı kuralları yer almış "Uyuşmazlıkların çözüm yeri" başlıklı 101. maddesinde de, "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür." kuralına yer verilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 101 nci maddesinde yer alan "...bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararıyla (RG. 25.1.2012, Sayı: 28184) davayı redle sonuçlandırmakla birlikte; söz konusu kararın Mahkememiz önündeki uyuşmazlığa ışık tutacak şekilde şu gerekçeye dayandırmıştır: "...5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir... Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır...."

Dava dosyasının incelenmesinden, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Trabzon İl Müdürlüğü'nde bekçi olarak görev yapmakta iken 16.02.2017 tarihinde emekli olan davacı tarafından, 15.06.1992 ile 15.01.1997 tarihleri arasında davalı idareler bünyesinde işçi olarak çalıştığı sürelerin emekli ikramiyesinde hesaba katılması için yaptığı başvurunun reddine ilişkin davalı Sosyal Güvenlik Kurumu Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 11.07.2017 tarih ve 57.791.379 sayılı işleminin iptali ile işçi olarak kamuda geçen sürelerine karşılık 1.000,00 TL emekli ikramiyesinin 16.02.2017 tarihinden işleyecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bakılan davada, davacıya ait SGK tescil ve hizmet dökümü incelendiğinde davacının 15.06.1992 ile 15.01.1997 tarihleri arasında 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olarak çalıştığı bu bakımdan 5510 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önceki dönemde 506 sayılı Kanun tabi olarak çalıştığı sürelerin emekli ikramiyesinde hesaba katılması için yaptığı başvurunun reddine ilişkin davalı Sosyal Güvenlik Kurumu Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 11.07.2017 tarih ve 57.791.379 sayılı işleminin iptali talebinin; emeklilik ikramiyesi talep edilen dönemde davacının 5434 sayılı Kanuna tabi iştirakçiliği söz konusu olmaması karşısında; 5510 sayılı Kanunun 101 inci maddesinin açık hükmü gözetilerek adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Öte yandan davacının işçi olarak çalıştığı sürelere ilişkin emekli ikramiyesi tutarının miktar yönünden tek hakim ile çözümlenecek davalar arasında olduğu açıktır.

Açıklanan nedenlerle davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunun 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine…" karar vermiş, bu karar istinaf yoluna başvurulmaksızın kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına karşı adli yargı yerinde dava açmıştır.

TRABZON 2.İŞ MAHKEMESİ; 30.11.2018 gün ve E:2018/269 sayı ile, "(…)Davacının özlük dosyasından ve SGK tarafından Mahkememize gönderilen "kamu görevlileri emeklilik sicil dosyasından" anlaşıldığı üzere; davacı, kurum içi sınavda başarılı olarak memur statüsüne geçmiş, 15.01.1997 tarihinden itibaren çalışmasını 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre sürdürmüş ve söz konusu statüde iken emekli olmuştur. Davacının emekliliğe esas hizmet süresi belirlenirken 506 sayılı Kanuna tabi hizmetleri göz önüne alınmış, ancak 506 sayılı Kanun dönemindeki çalışmaları emeklilik ikramiyesi hesaplanırken dikkate alınmamıştır. Davacı, emeklilik işlemlerini gerçekleştiren idarenin bu işleminin hatalı olduğunu, emeklilik ikramiyesinin eksik ödendiğini ileri sürerek, idari işlemin iptali talebiyle Trabzon idare Mahkemesine dava açmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 4. maddesinin dördüncü fıkrasında; "Bu Kanunda aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde; iştirakçi iken, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak çalışmış olup bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında bu Kamnla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır." hükmü mevcuttur.

Trabzon İdare Mahkemesinin görevsizlik kararında da yer verilen Anayasa Mahkemesi'nin 22.12.2011 tarih, 2010/65 esas - 2011/169 karar sayılı kararında;

"5510 sayılı Kanun'un iptali için açılan iki ayrı iptal davası birleştirilmiş ve Anayasa Mahkemesi'nin 15.12.2006

günlü, E.2006/111, K.2006/112 sayılı kararıyla, anılan Kanun'un birçok maddesiyle birlikte, bu Kanun'un yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tâbi olarak görev yapmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlilerini diğer sigortalılarla aynı sisteme tâbi kılan hükümlerin iptaline karar verilmiştir. İptal kararını takiben kabul edilen 17.4.2008 günlü, 5754 sayılı 'Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun' ile Anayasa Mahkemesi iptal kararı doğrultusunda 5510 sayılı Kanunda düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanun'a eklenen Geçici 1 inci ve Geçici 4 üncü maddelerle 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih itibariyle bu Kanun'un 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır. Diğer bir deyişle, 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tâbi olacaklar ve bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanun'un 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tâbi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır.

5754 sayılı Kanun'un yürürlüğüyle birlikte, artık sosyal sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun 'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler 'idari işlem' niteliğini korumaya devam edecek bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı yeri görevli olmaya devam edecektir." denilmektedir.

Davacı, 5754 sayılı Kanun'un yürürlük tarihi olan 17.04.2008 tarihinden önce 15.01.1997 tarihinde 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak çalışmaya başlamıştır. Dolayısıyla, gerek 5510 sayılı Kanunun Geçici 4. Maddesi, gerekse Anayasa Mahkemesinin yukarıda zikredilen kararı gereğince kamu görevlisi davacı hakkında Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından tesis edilen emekli aylığı hesaplama işlemi "idari işlem" niteliğindedir ve söz konusu idari işlemin iptali istemiyle açılacak davaya bakma görevi idari yargı yerine aittir.

Davacının, 15/06/1992 - 15/01/1997 dönemindeki çalışmalarının fasılasız olduğu, feshin söz konusu olmadığı yönündeki iddiası ve aradan geçen süre nazara alındığında açılan davanın eski işverenlere karşı açılan bir kıdem tazminatı davası olmadığı, davacı isteminin SGK tarafından gerçekleştirilen idari işlemin iptaline ilişkin olduğu açıkça anlaşılmaktadır.

7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 5. Maddesinde İş Mahkemelerinin görevi düzenlenmiş olup ilgili maddede; " (1)İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara,

ilişkin dava ve işlere bakar." düzenlemesi mevcuttur.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen gerekçelerle, davaya bakma görevi İş Mahkemesi'nin görevine girmediği gibi 5510 sayılı kanunun Geçici 4. maddesi hükmü nazara alındığında SGK'nın "idari işlem" niteliğindeki emeklilik ikramiyesi hesaplama işlemişe ilişkin ihtilafta yargılama yapma görevi idari yargı merciine aittir.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle aşağıdaki şekilde karar verilmiştir.

1-Yukarıda belirtilen nedenlerle Mahkememizin görevine girmeyen ve Trabzon İdare Mahkemesince görevsizlik kararı verilen bu davada görevli mahkemenin belirlenmesi için 2247 Sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi Kanununun 19. Maddesi uyarınca dava dosyasının uyuşmazlık mahkemesine gönderilmesine,

2-Uyuşmazlık Mahkemesince bir karar verilinceye kadar yargılamanın ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 25.2.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İş Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, adli yargı dosyasının Mahkemece, ekinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, birleştirilmiş sürelerden memur olarak emekli olan davacının, sigortalı (işçi) olarak kamuda geçen hizmet sürelerine (15.06.1992-15.01.1997) karşılık da emekli ikramiyesi ödenmesi gerektiği yolundaki başvurusunun reddine

ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün işleminin iptaliyle, fazlaya ilişkin talep ve dava hakları saklı kalmak kaydıyla, şimdilik 1.000 TL eksik ödenen emekli ikramiyesinin, emeklilik tarihi olan 16.02.2017'den itibaren yürütülecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılmıştır.

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 'İkramiye" başlıklı 89. maddesinde, "– (Değişik: 17/1/2012-6270/1 md.)

Hizmet sürelerinin tamamı bu Kanun ve/veya 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 4 üncü maddesi kapsamında geçenlerden emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanan veyahut toptan ödeme yapılan asker ve sivil tüm iştirakçilere, her tam fiili hizmet yılı için aylık bağlamaya esas tutarın bir aylığı emekli ikramiyesi olarak verilir.

Birinci fikra kapsamına girmemekle birlikte, bu Kanun ve/veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamında hizmeti bulunanlardan mülga 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun 8 inci maddesi uyarınca birleştirilen hizmet süreleri üzerinden emeklilik, yaşlılık ya da malullük aylığı bağlananlara ise; bu Kanun veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi hükümlerine tabi olarak bu Kanuna tabi daire, kuruluş ve ortaklıklarda geçen çalışmalarının, 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesinde belirtilen kıdem tazminatına hak kazanma şartlarına uygun olarak sona ermiş olması şartıyla emekli ikramiyesi ödenir.

İkinci fikra uyarınca ödenecek emekli ikramiyesi, bu Kanun veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına giren görevlerde geçen her tam fiili hizmet yılı ile sınırlı olarak bu görevlerden ayrıldıkları tarihteki emeklilik keseneğine esas aylık tutarı üzerinden ve aylığın başlangıç tarihindeki katsayılar dikkate alınarak ödenir. Mülga 2829 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fikrasının birinci cümlesi ile üçüncü fikrasının son cümlesinin bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.

Yukarıdaki fikralara göre (…)[1] mülga 2829 sayılı Kanunun 8 inci maddesi uyarınca birleştirilen hizmet süreleri üzerinden aylık bağlananlara ödenecek emeklilik ikramiyesinin hesabında bu Kanun veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi hükümlerine tabi olarak bu Kanuna tabi daire, kuruluş ve ortaklıklarda geçen ve 1475 sayılı Kanunun 14 üncü maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirmeyecek şekilde sona eren geçmiş hizmet süreleri ve her ne suretle olursa olsun evvelce iş sonu tazminatı veya bu mahiyette olmakla birlikte başka bir adla tazminat ödenen süreleri ile kıdem tazminatı ya da emekli ikramiyesi ödenmiş olan süreleri dikkate alınmaz. Ancak, mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri uygulanmış olmakla birlikte, bu Kanun veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamında hizmetleri arasında başka bir sigortalılık hali kapsamında çalışması bulunmayanların emekli ikramiyesine esas fiili hizmet sürelerinin hesabında, 1475 sayılı Kanunun 14 üncü maddesindeki şartlar aranmaz.[1]

Emekli ikramiyesinin hesabına esas hizmet süresinin tespitinde dikkate alınmak üzere, emeklilik veya malullük aylığı bağlanması dışında herhangi bir sebeple görevleri sona erenler için, görevin sona erme sebebinin bu durumu kanıtlayan belgelerle birlikte yazılı olarak kuruma bildirilmesi ve bunların özlük dosyasında saklanması zorunludur. Bu zorunluluğa uymayanlar ikinci fikra hükümlerinden yararlandırılmazlar.

(…)" hükmüne;

2829 sayılı (Mülga)Sosyal Güvenlik Kurumlarina Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun „Emekli ikramiyesi" başlıklı 12.maddesinde; „Son defa T.C. Emekli Sandığına tabi görevlerden emekliye ayrılan ve kendilerine bu Kanunun 8 inci maddesi uyarınca birleştirilen hizmet süreleri üzerinden aylık bağlananlara,T.C. Emekli Sandığına tabi daire,kuruluş ve ortaklıklarda prim veya kesenek ödemek suretiyle geçen sürelerinin toplamı üzerinden, 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre emekli ikramiyesi ödenir.

Ancak, ilgililere, her ne suretle olursa olsun evvelce kıdem tazminatı veya emekli ikramiyesi ödenmiş süreler, emekli ikramiyesinin hesabında dikkate alınmaz.

Ayrıca, 8 inci maddenin birinci fikrası gereğince aylık bağlananlara, emekli oldukları son görevlerinden dolayı ilgili bulundukları sosyal güvenlik kurumu kanununun emekli ikramiyesine veya iş kanununun kıdem tazminatına ilişkin hükümleri uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyaları ile davacının emeklilik sicil dosyasının incelenmesinden; davacının TRT Genel Müdürlüğünde yardımcı hizmetler sınıfında görev yapmakta iken, 16/02/2017 tarihinde isteği üzerine emekliye sevk edildiği; Sosyal Güvenlik Kurumunun 15/03/2017 tarih ve 394192 sayılı işlemi ile 5434 sayılı Kanuna tabi 20 yıl 2 ay fiili hizmeti, 1 yıl 8 ay borçlanılan askerlik hizmet süresi ve 506 sayılı Kanuna tabi 6 yıl 5 ay 27 gün sigortalı süresi olmak üzere toplam 28 yıl 3 ay 27 gün hizmetine, 2. derece 6. kademe esas alınarak 15/03/2017 tarihinden itibaren emeklilik aylığı bağlandığı; 5434 sayılı Kanuna tabi geçen, 21 tam hizmet yılına karşılık emekli ikramiyesinin tahakkuk ettirildiği; daha sonra davacının, Kurum kayıtlarına 28/04/2017 tarihinde geçen 24/04/2017 tarihli dilekçesiyle, Türk Telekom Vericiler Bölge Müdürlüğü'nde 15/06/19992-15/01/1997 tarihleri arasında geçen 506 sayılı Kanun kapsamındaki resmi sigortalı hizmet sürelerine emekli ikramiyesi ödenmesi talebinde bulunması üzerine, davacıya hitaben yazılan 11/07/2017 tarihli cevabi yazı ile, 15/06/1992-15/01/1997 tarihleri arasında fasılalı resmi sigortalı hizmetinin istifa ile son bulduğu anlaşıldığından bahisle, tarafına emekli ikramiyesinin ödenmesine imkan bulunmadığının bildirilmesi üzerine; davacının vekili tarafından, taleplerinin reddedilmesinde hukuka ve mevzuata uyarlık bulunmadığı ileri sürülerek, birleştirilmiş sürelerden memur olarak emekli olan müvekkiline, sigortalı (işçi) olarak kamuda geçen hizmet sürelerine (15.06.1992-15.01.1997) karşılık da emekli ikramiyesi ödenmesi istemiyle bakılan davaların açıldığı anlaşılmıştır.

Diğer taraftan, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun "5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri" başlıklı Geçici 4. maddesinin birinci fikrasında; "Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanuna göre; aylık, tazminat, harp malûllüğü zammı, diğer ödemeler ve yardımlar ile 8/2/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre ek ödeme verilmekte olanlara, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanunda kendileri için belirtilmiş olan şartları haiz oldukları müddetçe bunların ödenmesine devam olunur. Ancak, 5 ilâ 10 yıl arasında fiili hizmet süresi olan iştirakçilerden dolayı dul ve yetim aylığı almakta olanların, aylık ve diğer ödemeleri, bu Kanunun 32 nci, 34 üncü ve 37 nci maddelerindeki şartları haiz oldukları müddetçe devam edilir." hükmüne, aynı maddenin beşinci fikrasında ise; " Bu madde kapsamına girenlerin aylıklarının bağlanması, artırılması, azaltılması, kesilmesi, yeniden bağlanması, toptan ödemeleri, ilgi devamı, ihya ve borçlanmaları, diğer ödemeler ve yardımlar ile emeklilik ikramiyeleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır ve bu maddenin uygulanmasında mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri ayrıca dikkate alınır. (Ek cümle: 16/06/2010-5797 S.K/10. md.) Ancak, Polis Akademisinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin yetim aylıkları bu öğrenimleri süresince kesilmeksizin ödenmeye devam edilir." hükmüne yer verilmiştir.

31.5.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı Kanunlar kapsamındaki hizmet akdine göre ücretle çalışanlar (Sosyal Sigortalılar), kendi hesabına çalışanlar (Bağ-Kur'lular), tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar (Tarım Bağ-Kur'luları), tarım işlerinde ücretle çalışanlar, (Tarım sigortalıları), devlet memurları ve diğer kamu görevlilerini (Emekli Sandığı İştirakçileri), geçici maddelerle korunan

haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme tabi tutmuş, beş farklı emeklilik rejimini aktüeryal olarak hak ve hükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplamıştır. 5510 sayılı Kanunun iptali amacıyla açılan davada Anayasa Mahkemesi, 15.12.2006 tarih ve E: 2006/111, K: 2006/112 sayılı kararıyla, anılan Kanunun birçok maddesi ile birlikte, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlilerini diğer sigortalılarla aynı sisteme tabi kılan (başta 4/c maddesi) hükümlerin iptaline karar vermiş; bu karardan sonra kabul edilen 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanunda düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanuna eklenen Geçici 1 nci ve Geçici 4 ncü maddelerle, 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Ekim 2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanlar (memurlar ile diğer kamu görevlileri) ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır. 5754 sayılı Kanunun kimi hükümlerinin iptali istemiyle açılan dava Anayasa Mahkemesi'nin 30.3.2011 tarih ve E: 2008/56, K:2011/58 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 101 nci maddesinde yer alan "…bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararıyla (RG. 25.1.2012, Sayı: 28184) davayı redle sonuçlandırmakla birlikte; söz konusu kararın Mahkememiz önündeki uyuşmazlığa ışık tutacak şekilde şu gerekçeye dayandırmıştır: "…5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir… Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…"

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği; ancak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Kaldı ki; T.C. Anayasası'nın 158.maddesindeki "…diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır " hükmü uyarınca Anayasa Mahkemesi kararının bu uyuşmazlığın çözümünde esas alınacağı tartışmasızdır.

Bu durumda, 5510 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları kapsamında bulunan; 5754 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce, Emekli Sandığı iştirakçisi olup, daha sonra isteği üzerine, birleştirilmiş sürelerden memur olarak emekliye sevkedilen davacının; 15.06.1992-15.01.1997 tarihleri arasında sigortalı (işçi) olarak kamuda geçen hizmet sürelerine karşılık da emekli ikramiyesi ödenmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali ile eksik ödenen emekli ikramiyesinin, emeklilik tarihi olan 16.02.2017'den itibaren yürütülecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açtığı davanın; 5434 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınarak çözüme kavuşturulacağı gözetildiğinde; idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Trabzon 2.İş Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Trabzon İdare Mahkemesinin, 23.1.2018 gün ve E:2017/1370, K:2018/69 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Trabzon 2.İş Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Trabzon İdare Mahkemesinin, 23.1.2018 gün ve E:2017/1370, K:2018/69 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 25.2.2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ